

PATVIRTINTA

Vilniaus A.Puškinos vidurinės mokyklos
direktoriaus 2011 m. lapkričio 24d.
įsakymu Nr. V-39
(Aktuali redakcija)

PATVIRTINTA

Vilniaus Aleksandro Puškino gimnazijos
direktoriaus 2019 m. rugpjūčio 30 d.
įsakymu V-195

VILNIAUS ALEKSANDRO PUŠKINO GIMNAZIJOS GABIŲ IR TALENTINGŲ MOKINIŲ UGDYMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Gabių ir talentingų mokinių ugdymo tvarkos aprašo (toliau – aprašas) paskirtis – įvertinti esamą gabių ir talentingų mokinių ugdymo situaciją Vilniaus Aleksandro Puškino Gimnazijoje ir numatyti gabių ir talentingų mokinių ugdymo sistemą.

2. Aprašas sudarytas remiantis Gabių vaikų ir jaunimo ugdymo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2009 m. sausio 19 d. įsakymu Nr. ISAK- 105.

3. Apraše vartojamos sąvokos:

Gabūs vaikai – tai vaikai, galintys efektyviai įgyti žinių ir mokėjimų, juos pritaikyti naujoms problemoms spręsti, sparčiai mokytis iš patirties. Jų intelektinių gebėjimų lygis yra labai aukštas (individualiai testuojamų standartizuotais intelekto testais intelekto koeficientas yra du standartiniai nuokrypiai ar daugiau nei vidurkis). Turėdami šiuos intelektinius gebėjimus, gabūs vaikai lenkia arba pajėgūs pralenkti panašios patirties ir aplinkos bendraamžius savo vienos ar kelių mokslo sričių akademiniais pasiekimais. Šiems vaikams būdingas aukštas kūrybiškumo lygis.

Talentingi vaikai – tai vaikai, turintys ypatingų gebėjimų, kurie pasireiškia vienos ar kelių meno, mokslo ar sporto sričių pasiekimais.

4. Gabumai gali pasireikšti vienoje ar keliuose šių sričių: bendrojo intelekto, atskiroje mokslo srityje (akademinėje srityje), socialinio funkcionavimo, meninės veiklos, psichomotorikos.

II. SITUACIJOS ANALIZĖ

Gimnazijoje gabių vaikų ugdymui skiriama daug dėmesio.

Ugdymo diferencijavimas Gimnazijoje įgyvendinamas suteikiant galimybę vaikams pagal amžių, gebėjimus ir polinkius rinktis ir gilintis į šiuos dalykus: matematikos ir gamtos mokslų,

kalbų, menų, sporto. Mokiniai renkasi ekonomiką, braižybą, geografiją, retoriką (viešąją kalbą) informacines technologijas, istorijos, kalbų, modulius, kurių programos leidžia tobulinti bendrąsias ir specialiąsias kompetencijas.

Gimnazijoje sudarytos visos galimybės įvairiapusei meninei raiškai ir sportui. Mokiniai jau pradinėse klasėse gali rinktis ir realizuoti savo gebėjimus dailės, choreografijos, teatro, muzikos ir sporto būreliuose. Šių sričių mokinių pasiekimai žinomi ne tik mieste, bet ir respublikoje.

Jau šeštus metus veikia gabių ir talentingų mokinių klubas „Everest“ (6-12 kl.) bei įsteigta nominacija „Auksinė žuvelė“ (2-5 kl.). Gimnazijos moksleiviai mokosi Jaunųjų matematikų, Jaunųjų medikų mokyklose, neakivaizdinėje jaunųjų fizikų mokykloje „Fotonas“.

Gimnazija nuolat organizuoja šiuos tikslinės paskirties renginius gabiems vaikams:

- mokomųjų dalykų savaitės, dekadas, olimpiadas, konkursus, parodas, moksleivių konferencijas, festivalius;

- ekskursijas į įvairias mokslo įstaigas, universitetus, mokslinio tyrimo institutus, bibliotekas, muziejus, edukacines išvykas po Lietuvą bei Europos šalis;

- įvairių sporto šakų varžybas ir konkursus.

Gimnazijos mokiniai dalyvauja ir sėkmingai pasirodo miesto, šalies bei tarptautinėse olimpiadose, konkursuose ir parodose.

Išanalizavus bei įvertinus Gimnazijos veiklą šioje srityje, nuspręsta sukurti gabių ir talentingų mokinių ugdymo programą ir ugdymo(si) veiksmingą sistemą, kuri puoselės gabių vaikų gabumų atskleidimą ir visavertį ugdymą.

III. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Sukurti veiksmingą gabių ir talentingų mokinių ugdymo sistemą, atspindinti gabių moksleivių poreikius, sudarant edukacines, psichologines, socialines ir finansines sąlygas.

Uždaviniai:

- atpažinti gabius vaikus, pasižyminčius labai aukštu ir labai aukštu intelektiniu gebėjimų lygiu;
- pritaikyti ugdymo turinį, aplinką gabių ir talentingų vaikų poreikiams;
- ugdyti, plėtoti gabių moksleivių galias bei skatinti juos aktyviai dalyvauti šalies, tarptautinio lygio projektuose, olimpiadose bei neformalaus ugdymo institucijose, skirtose gabiems ir talentingiems vaikams ugdyti, plėtoti jų saviraišką;
- skatinti mokinių tėvus aktyviai dalyvauti Gimnazijos veikloje ugdant ypatingus mokinių gabumus.

IV. PAGRINDINIAI PRINCIPAI

- **Vientisumas:** formalaus ir neformalaus ugdymo vientisumas;
- **Prieinamumas:** programa skirta visiems moksleiviams, turintiems ypatingų gebėjimų,

siekiant sudaryti palankias galimybes saviraiškai;

- **Lankstumas ir atsinaujinimas:** moksleiviai galės keisti veiklos pobūdį pagal savo poreikius ir gabumus,
- **Demokratiškumas:** ugdymo organizavimas grindžiamas demokratinėmis nuostatomis;
- **Sistemiškumas:** gabių vaikų ugdymo programa derinama su visa Gimnazijos veikla ir ugdymo turiniu;
- **Atvirumas:** su gabių mokinių veikla supažindinama Gimnazijos bendruomenė

V. GABIŲ MOKINIŲ IDENTIFIKAVIMO METODAI

1. Mokytojų nuomonė.
2. Tėvų nuomonė.
3. Bendraamžių nuomonė.
4. Pačių pretendentų nuomonė (savęs vertinimas).
5. Mokinio veiklos bei jos rezultatų analizė.

VI. GABIŲ MOKINIŲ UGDYMO GALIMYBĖS

Gabių ir talentingų vaikų ugdymas apima šių vaikų atpažinimą, ugdymo spartinimą, individualizavimą, diferencijavimą ir turtinimą.

Gabių vaikų atpažinimas:

Tėvai ir/ar mokytojai subjektyviai taiko įvairius gabumų atpažinimo kriterijus. Gabūs vaikai atpažįstami pagal mokomųjų dalykų olimpiadų, konkursų, kitus tikslinės paskirties renginius, intelektinius gebėjimus, bei pasitelkiant psichologo, tėvų ir mokytojų įvertinimo išvadas.

Gabių ir talentingų vaikų ugdymas spartinamas:

- pagal pedagoginių, psichologinių tarnybų specialistų rekomendacijas anksčiau pradedant dalyvauti priešmokyklinio ir/ar pradinio ugdymo programose;
- priešmokykliniame, pradiniam, pagrindiniame ir viduriniame ugdyme, atsižvelgus į mokymosi pasiekimus bei spartą.

Gabių ir talentingų vaikų ugdymas diferencijuojamas, individualizuojamas suteikiant jiems galimybę:

- pagal amžių, gebėjimus ir polinkius rinktis pagilintą, kryptingą dalykų arba jų modulių mokymąsi, diferencijuojant užduotis ir panašiai;
- diferencijuoti ir individualizuoti namų darbų užduotis ir atlikimo būdus;
- vadovauti grupės darbui, mokytis padedant silpnesniems mokiniams;
- dalį darbų atlikti savarankiškai mokantis namie ar bibliotekoje.

Gabių ir talentingų vaikų ugdymą papildo:

- įvairius renginiai: konkursai, festivaliai, varžybos, konferencijos ir tikslinės paskirties

projektai, mokomųjų dalykų olimpiados ir kūrybinės stovyklos;

- Gimnazija siūlo galimybę pasirinkti skirtingoms mokslo sritims ugdymą įvairiose neformaliojo švietimo mokyklose. Šiose mokyklose gabūs mokiniai gali pasirinkti ilgalaikes kryptingo ugdymo programas pagal savo polinkius ir gebėjimus;

- Gimnazija užtikrina vaikams, turintiems motyvaciją ir aukštus pasiekimus, galimybę gauti dalykinių ir asmenybės ugdymo žinių, įgyti tokių gebėjimų, kurių jie neturi galimybės įgyti per pamokas.

VII. PAGRINDINĖS KRYPTYS ĮGYVENDINANT GABIŲ VAIKŲ UGDYMO PROGRAMĄ

Parengti gabių ir talentingų mokinių ugdymo rekomendacijas, nustatant individualizuoto, Gimnazijos ugdymo organizavimo, vykdymo ir galimo finansavimo tvarką.

Organizuoti nuolatinę gabių ir talentingų mokinių stebėseną.

Užtikrinti dalyvavimą tarptautiniuose mokinių mokslo, meno konkursuose ir renginiuose.

Kurti ir įgyvendinti naujas gabių ir talentingų mokinių ugdymo formas.

Kurti materialinę bazę, reikalingą gabių ir talentingų mokinių specialiesiems poreikiams tenkinti; inicijuoti ir realizuoti gabių ir talentingų mokinių ugdymui skirtos metodinės ir kitos literatūros parengimą.

Parengti ir patvirtinti veiksmų programą - „Gabių ir talentingų mokinių ugdymo programą“.

VIII. NUMATOMI REZULTATAI

Numatoma, kad įgyvendinus programą bus:

- sudaryta ir išbandyta gabių vaikų, pasižyminčių labai aukštu intelektinių gebėjimų lygiu, atpažinimo ir įvertinimo metodika;

- organizuota nuolatinė gabių ir talentingų vaikų bei jaunimo stebėseną, vykdomi tyrimai;

- organizuojami konkursai ir dalykinės olimpiados; jaunųjų mokslininkų ugdymo projektai;

- organizuojami menams ir mokslui bei kitoms sritims gabių ir talentingų vaikų renginiai;

- teisės aktų nustatyta tvarka finansuojamas delegacijų pasirengimas ir dalyvavimas tarptautinėse olimpiadose, konkursuose, kituose renginiuose;

- plačiau pristatomi gabių ir talentingų vaikų pasiekimai Lietuvoje ir užsienyje, plėtojami ryšiai su Europos Sąjungos ir kitų šalių švietimo institucijomis, organizacijomis, turinčiomis gabių ir talentingų vaikų ugdymo patirties:

- mokytojai, pasitobulinę profesinę kompetenciją ir gebėjimus pritaikyti ugdymo turinį pagal gabių ir talentingų vaikų poreikius, taiko ir tobulina individualius ugdymo metodus.

IX. PROGRAMOS ĮGYVENDYNIMO FINANSAVIMAS

Programos įgyvendinimo priemonės finansuojamos atsižvelgiant į Gimnazijos galimybes bei pasinaudojant galima rėmėjų parama.

X. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

Programos rengėjai – Vilniaus Aleksandro Puškino Gimnazijos mokytojai ir specialistai.

Vilniaus Aleksandro Puškino Gimnazijos mokytojai ir specialistai, atsakingi už Programos įgyvendinimo priemonių plano vykdymą, kiekvienais mokslo metais iki einamųjų mokslo metų pabaigos teikia administracijai informaciją apie Programos įgyvendinimo priemonių plano įgyvendinimą.
